

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/140/138/96

PREFERENCJE PARTYJNE WE WRZEŚNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Z końcem wakacji ożywiło się życie polityczne kraju. Ostatnie dni sierpnia upłynęły pod znakiem obchodów wydarzeń rocznicy Sierpnia '80. Pierwszą dekadę września zdominował kryzys w koalicji rządowej związany z rozpoczynającą się reformą Centrum. Sprawa odwołania ministra Buchacza oraz pojawiające się w związku z tym oskarżenia przyczyniły się - jak się zdaje - do przekształcenia tego kryzysu w stan przewlekły. W komentarzach mówi się nawet o możliwości wcześniejszych wyborów parlamentarnych.

W sytuacji zmian na scenie politycznej, związanych głównie z przekształcaniem się jej prawej strony (powstały nowe ugrupowania: ROP i Akcja Wyborcza „S”), kiedy wyborcy dopiero uczyli się rozpoznawania nowych podmiotów politycznych, stosowaliśmy metodę, w której połowa ankietowanych otrzymywała kartę z nazwą ugrupowania oraz nazwiskiem lidera, natomiast druga połowa kartę z samymi nazwami ugrupowań. Ułatwiało to ankietowanym rozpoznawanie nie znanych dotąd partii, pozwalało też na badanie wpływu, jaki mają przywódcy na deklarowaną popularność swoich ugrupowań

Począwszy od wrześniowego badania¹ powracamy do metody pomiaru preferencji wyborczych, którą stosowaliśmy do lutego br. - respondenci będą otrzymywać kartę jedynie z nazwami ugrupowań - bez nazwisk ich liderów. Jest to związane ze zbliżającym się terminem wyborów i coraz bardziej czytelnym dla potencjalnych wyborców układem sił na scenie politycznej. Ten sposób symulacji wyborczej jest bliższy sytuacji, w której wyborca znajduje się w momencie głosowania.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się we wrześniu, udział w nich wzięłoby 64% badanych. Odsetek tych deklaracji jest niemal taki sam jak w sierpniu.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (76), 12-17 września '96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N=1150).

**PREFERENCJE PARTYJNE OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W WYBORACH DO PARLAMENTU**

w procentach

Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu i Senatu?	Wskazania respondentów według terminów badań										
	1996										
	III		IV		IV ₂	V	V ₂	VI	VII	VIII	IX
	A	B	A	B	B	B	A+B*	A+B*	A+B*	A+B*	A
Sojusz Lewicy Demokratycznej	24	24	24	19	19	23	24	18	22	23	22
Akcja Wyborcza „Solidarność”**	-	-	-	-	-	-	-	-	26	18	21
Polskie Stronnictwo Ludowe	15	11	15	11	10	12	13	14	14	14	15
Unia Pracy	5	5	7	5	5	5	5	4	5	6	9
Unia Wolności	8	10	8	6	8	8	8	11	8	9	8
Ruch Odbudowy Polski	3	9	7	10	15	13	10	16	13	12	7
Unia Polityki Realnej	2	2	2	2	1	2	2	3	2	2	3
Trudno powiedzieć	11	10	10	15	13	12	13	11	9	13	11
N	392	349	405	349	689	711	775	669	626	690	734

** Do czerwca '96 badano NSZZ „Solidarność” jako osobne ugrupowanie

A - w pytaniu podano tylko nazwy partii
B - w pytaniu podano nazwy partii i nazwiska liderów
* Uśrednione wyniki pomiaru realizowanego dwiema metodami
- połowie badanych wręczono kartę A, połowie kartę B

Liderem rankingu pozostaje Sojusz Lewicy Demokratycznej. Na ugrupowanie to głosowałoby obecnie 22% badanych, a więc tyle samo, co przed miesiącem. Drugie miejsce z niemal takim samym wynikiem jak SLD zajmuje obecnie Akcja Wyborcza „Solidarność”. Po odnotowanym w ubiegłym miesiącu spadku notowań, poparcie dla tej koalicji wzrosło w ciągu ostatnich tygodni o 3 punkty procentowe i wynosi obecnie 21%. Wzrostowi poparcia dla AW „S” niewątpliwie sprzyjać mogły obchodzone niedawno uroczystości Sierpnia '80. Po wakacyjnej przerwie w ostatnich tygodniach Akcja ponownie też stała się bardziej widoczna w mediach jako jeden z ważnych animatorów życia politycznego.

Mniej osób niż w sierpniu gotowych byłoby natomiast głosować na drugie z liczących się ugrupowań prawicowych - Ruch Odbudowy Polski. Ten dość wyraźny spadek poparcia dla partii Jana Olszewskiego może wiązać się z rosnącym znaczeniem Akcji Wyborczej „Solidarność”. Mogła też temu sprzyjać mniejsza aktywność jej liderów w ostatnim okresie,

a zwłaszcza ich rzadsze pojawianie się w TVP. Trzeba również zaznaczyć, że na obecny wynik pewien wpływ mogła mieć także zmiana metody pomiaru. Jak wskazują nasze dotychczasowe doświadczenia, pojawianie się osoby Jana Olszewskiego obok nazwy ugrupowania sprzyja deklarowanemu poparciu dla tej partii.

W ciągu ostatnich tygodni przybyło zwolenników Unii Pracy. Gdyby wybory odbywały się już teraz, partia ta mogłaby liczyć na głosy 9% wyborców. Jest to najlepszy wynik tego ugrupowania odnotowany w tym roku. Dość jednoznaczne stanowisko w silnie dzielącej społeczeństwo sprawie aborcji mogło zjednać im głosy zwolenników liberalizacji ustawy. W podobny sposób, choć z zupełnie innych względów, sprawa ta mogła wpłynąć na wzrost notowań Akcji Wyborczej „Solidarność”.

We wrześniu nie zmieniło się poparcie dla PSL oraz Unii Wolności, utrzymujące się już od dłuższego czasu na podobnym poziomie.